

MOHD. HELMI ABD. RAHIM &
MOHD. NIZAM OSMAN

Mengesahkan Teori Taktik Konflik dalam Keluarga dan Keganasan Hubungan Suami Isteri: Suatu Perbandingan Antara Budaya

Latarbelakang

Kajian ini adalah untuk memperkembangkan dan membangunkan wadah ilmu yang berkaitan dengan taktik konflik, mengkhusus kepada keluarga dan keganasan dalam hubungan suami isteri. Penumpuan adalah kepada teori yang dibina melalui skala taktik konflik (CTS) oleh Straus (1979). Persoalan utama ialah kepada penggunaan CTS ini dalam merintang budaya. Sejauhmana CTS ini boleh digunakan dalam mengukur taktik konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri di Malaysia khususnya, dan di rantau yang mempunyai budaya yang hampir sama ?.

Terdapat beberapa persoalan kenapa kajian ini dilaksanakan. Pertama, ialah kekeliruan konseptual yang dibawa oleh istilah konflik itu sendiri. Ahli teori konflik telah dengan begitu yakin memperakui bahawa konflik adalah sebahagian yang tidak dapat disangkal dalam semua perhubungan manusia (Straus 1979). Walau bagaimanapun ada ahli teori yang merujuk konflik sebagai konflik kepentingan; ada pula yang mengatakan konflik itu adalah tingkahlaku yang digunakan oleh seseorang untuk mendapatkan kepentingan bagi dirinya; dan tingkahlaku bagaimana seseorang itu menyelesaikan sesuatu konflik.

Persoalan kedua ialah, sejauhmana teori ini dapat digunakan dalam kepelbagaian budaya ?. Konflik adalah asas budaya. Tidak dapat dinafikan bahawa ia terbentuk berasaskan fenomena dalam pembentuk assosiasi budaya yang

dimaksudkan. Namun dalam kajian-kajian antara budaya, isu perbandingan budaya kerap diabaikan. Andaian-andaian bahawa kegunaan teori selari dalam semua budaya kerap dibuat. Pengabaian sebegini selalunya amat kritikal kerana penemuan-penemuan kepada persamaan atau perbezaan di antara budaya boleh jadi hanya merupakan suatu artifak konstruk pengukuran dan bukan persamaan atau perbezaan yang sebenar (Nik Rahimah & Ismail 1992). Masalah kesaksamaan pengukuran dalam penyelidikan perbandingan budaya telah menjadi begitu kompleks daripada apa yang dilihat. Malah, ia bukan satu masalah, tetapi suatu siri masalah-masalah (Straus 1969).

Persoalan ketiga ialah, teori taktik konflik Straus dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri ini telah diperkenalkan dalam tahun 1979. Persoalan dapatkah ia diterima pakai dalam melangkah ke abad 21 ini telah menjadi tanda tanya. Walaupun ramai pengkaji masih menggunakannya, tetapi suatu kajian perlu dibuat untuk melihat samada ia masih relevan; atau telah ada perubahan; atau untuk memperkembangkan teori ini; atau ia patut dilupakan terus. Berdasarkan persoalan-persoalan tersebut, maka jelas bahawa kajian ini adalah untuk mengesahkan teori taktik konflik Straus (1979) dalam konteks perbandingan budaya.

Kerelevanan kajian

Amat kurang terdapat pengukuran dalam mengukur taktik konflik, terutama dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri. Kesan daripada itu, CTS telah digunakan dengan meluas merintang kepelbagaian budaya. Malah terdapat pengkaji yang menggunakan CTS ini tanpa menghiraukan perbatasan budaya serta isu-isu pengukuran yang lainnya. Penggunaan CTS ini hanya berasaskan andaian bahawa ia mampu kerana : (i) tiada yang "populer" seperti CTS ini, (ii) teori yang boleh digeneralisasikan, (iii) "boleh" (atas andaian) digunakan dalam berbagai-bagai budaya. CTS juga telah menunjukkan kebolehpercayaan dan kesahan yang tinggi pada responden Amerika (Straus 1979) dan responden Jepun dan India (Kumagi & Straus 1983). Maka adalah wajar dikaji dalam konteks responden Malaysia.

Replikasi kajian lalu, dengan membuat beberapa perubahan adalah merupakan elemen penting dalam menentukan kebolehpercayaan penemuan-penemuan di dalam pencarian ilmu yang saintifik. Aspek ini amat berkurangan di dalam penelitian kesusasteraan, maka keperluan replikasi telah dikenalpasti dalam kajian ini. Kajian ini adalah replikasi terhadap kajian terdahulu yang telah dibuat oleh Kumagai & Straus (1983), dengan dua perubahan yang substantif.

Responden yang digunakan oleh Kumagai & Straus (1983), iaitu sampel Jepun dan India adalah homogeneous pada konteks etnik dan interaksi sosial. Manakala sampel yang akan digunakan untuk kajian ini adalah terdiri daripada tiga kumpulan etnik (Melayu, Cina dan India) yang berintegrasi dalam satu masyarakat, iaitu masyarakat Malaysia. Masyarakat Malaysia adalah unik dalam setting berbilang kaum atau majmuk.

Pada konteks yang tertentu kajian ini adalah untuk melihat kebolehan skala ini digunakan pada masa ini. Kajian ini juga merupakan meta-analisis kajian penyelesaian konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri.

Kajian lalu

Skala Taktik Konflik (CTS) telah dibangunkan oleh Straus (1974a) sebagai suatu usaha untuk mengukur keganasan hubungan suami isteri. Kajian ini telah mengenalpasti tiga kaedah menangani konflik sebagai usaha untuk menguji teori catharsis dalam mengawal keganasan. Pada data yang pertama diterbitkan dengan menggunakan skala ini, konstruk memberi alasan (*reasoning*) telah disebut sebagai intelektualisasi. Adalah didapati bahawa penggunaan intelektualisasi dalam konflik hampir disebalik daripada yang dijangkakan. Atas sebab yang jelas ini, CTS yang pertama ini adalah tidak memuaskan.

Straus (1979) telah meneliti semula CTS dan menggubalnya untuk mengukur kegunaan pemberian alasan (menggantikan intelektualisasi), penyerangan lisan dan keganasan pada konflik dalam keluarga. Penerbitan Straus kali ini telah mengemukakan aspek-aspek kukuh mengenai pengukuran tersebut seperti rasional teoritikal, penerimaan oleh responden, skor, struktur faktor, kebolehpercayaan dan norma-norma sampel kebangsaan seramai 2,143 pasangan.

Namun sebelum itu, Straus telah menerbitkan makalah-makalah yang mengupas lebih terperinci seperti ketidaksaksamaan seksual, keganasan terhadap isteri dan, pengaruh budaya dan organisasi sosial (Straus 1974b; 1976; 1977a; 1977b)

Kumagai dan Straus (1983) telah berusaha memperkembangkan kajian konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri ini merintangi budaya. Suatu perbandingan di antara responden Jepun, India dan Amerika Syarikat telah dikaji melalui analisis struktur faktor kepada CTS ini. Kajian ini telah mendapati bahawa *factor loadings* terhadap CTS ini kepada responden Jepun dan India hampir meyerupai dengan penemuan Straus (1974a).

Ekoran daripada ini, CTS telah digunakan dengan meluas. Kajian ini cuba melihat kerelevanan CTS dalam konteks masyarakat yang berbudaya majmuk, iaitu suatu perbezaan terhadap budaya-budaya yang dikaji sebelum ini-*singular culture*.

Skala taktik konflik

Terdapat berbagai-bagai teknik yang tiada berkesudahan yang digunakan oleh suami dan isteri dalam menangani konflik. Pada prinsipnya, hanya kaedah penyelidikan yang terbuka sahaja yang dapat menemui teknik-teknik tersebut. Namun pada praktiknya, cara bagaimana seseorang itu menangani konflik sebahagian besarnya adalah secara tidak sedar "*taken for granted*", atas pola-pola kehidupan yang dihadapi hari-hari yang mana banyak fakta yang hilang begitu sahaja kecuali mereka ditanya secara spesifik. Malah ia akan mengambil masa yang terlalu panjang dan temuduga mendalam, serta memerlukan penyelidik yang tinggi kemahirannya untuk memperolehi fakta-fakta tersebut. Lantaran kesukaran inilah kaedah struktur amat diperlukan (Straus 1979). Atas premis inilah, CTS telah dibangunkan.

Pengukuran CTS mengandungi 14 taktik yang berbeza dalam menangani konflik. Daripada 14 item ini, ia dapat diidentifikasi berasaskan tiga konstruk kajian :

1. *Konstruk pemberian alasan* : penggunaan perbincangan rasional, perbahasan, dan alasan-pendekatan

- intelektual kepada ketegangan.
2. *Konstruk penyerangan lisan* : penggunaan perlakuan lisan dan tanpa lisan yang mana secara simbolik menyakiti orang lain, atau penggunaan ancaman untuk menyakiti orang lain.
3. *Konstruk keganasan* : penggunaan desakan fizikal terhadap orang lain sebagai suatu kaedah menangani konflik.

Ketiga-tiga taktik yang diukur oleh CTS adalah diasaskan oleh teori. Justeru itu adalah didapati ia amat berguna kepada penyelidikan yang luas. Namun tidak dinafikan terdapat isu-isu penyelidikan yang memerlukan data untuk taktik konflik yang lain. Walau bagaimanapun taktik umum yang digariskan oleh CTS ini masih lagi boleh digunakan. Perbincangan terperinci mengenai pengukuran ini akan dibincangkan lebih lanjut pada bahagian metodologi nanti.

Metodologi

Soalselidik

Salah satu masalah yang serius dalam kajian perbandingan budaya ialah isu identiti fenomena dan kesamaan konseptual. Seperti apa yang dinyatakan oleh Verba (1971) iaitu, menggunakan pengukuran yang mempunyai kesamaan berfungsi kepada konsep teoritikal. Straus (1969: 233) telah mengupas isu ini dengan mengatakan ;

“Menggunakan prosedur yang sama dalam masyarakat yang berbeza untuk mendapatkan dan mengkuantifikasikan data (identiti fenomenal) tidak semestinya berkeputusan kebolehan mengukur pembolehubah yang sama (kesamaan konseptual). Ini adalah kerana soalan, tugas atau item yang digunakan untuk memperolehi data mungkin membawa makna yang berbeza dalam masyarakat yang berbeza. Begitu juga maklumbalas yang diberi oleh responden mungkin mempunyai makna yang

berbeza dalam masyarakat yang berbeza. Justeru itu, identiti fenomenal dalam prosedur tidak semestinya menghasilkan kesamaan konseptual dalam pengukuran. Sebaliknya, pengukuran yang mempunyai kesamaan konseptual tidak semestinya (kadangkala tidak boleh) mempunyai kesamaan fenomenal”.

Antara kaedah yang dikemukakan dalam menangani isu ini adalah melalui penterjemahan (Anderson 1967; Phillips 1959; Dvijker 1955; Casagrande 1954; Ervin & Bower 1953), melalui penggunaan penemubual, penterjemah dan pemberi maklumat (Berriman 1962; Back & Stycos 1959) dan penggunaan taipologi yang baik (Blood & Takashita 1964). Pendekatan yang kerap digunakan ialah dengan pengukuran yang berpiawai diterjemahkan untuk memastikan kesesuaian di antara yang asli dan yang diterjemahkan. Pendekatan inilah yang digunakan untuk pengukuran CTS di dalam kajian ini.

Versi bahasa Inggeris telah diambil. Pengukuran tersebut telah dikemukakan kepada seorang penterjemah bebas untuk membangunkan versi bahasa Melayu. Kemudian, penterjemahan semula telah dibuat oleh penterjemah lain. Tahap persetujuan di antara terjemahan-terjemahan tersebut telah dibandingkan. Ketidak selarasan yang wujud telah diselesaikan melalui perbincangan di antara penyelidik-penyelidik dan penterjemah-penterjemah Versi Melayu (pengukuran CTS dilampirkan dalam Lampiran A).

Persampelan

Responden adalah terdiri daripada 120 orang pelajar yang dipilih secara rambang dari Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi. Responden telah dipilih daripada 8 kolej kediaman dengan menggunakan persampelan rawak mudah (Kerlinger 1986). Lima belas responden telah dipilih daripada setiap kolej kediaman dengan 5 responden mewakili setiap kumpulan etnik. Responden mengandungi 60 lelaki dan 60 perempuan.

Suatu persampelan homogeneous telah diambil dengan tujuan untuk mengujudkan pengekal (constant) faktor-faktor etnik dan gender yang berkemungkinan boleh mengelirukan hasil penemuan (Calder, Phillips & Tybout 1981). Persampelan homogeneous dapat dilihat pada jadual 1.

Etnik	Jumlah Sampel			
	Gender	L*	P*	Jumlah
Melayu		20	20	40
Cina		20	20	40
India		20	20	40

JADUAL 1
Persampelan
Homogeneous
di dalam
kajian CTS

L = Lelaki P = Perempuan

Responden adalah terdiri daripada pelajar universiti disebabkan faktor-faktor berikut : (1) isu keganasan dalam keluarga adalah suatu yang sensitif (Straus 1974a), dan (2) pengukuran kuasa keganasan yang mengukur keseimbangan kuasa diantara suami dan isteri adalah imbasan yang sensitif tentang peranan suami dan isteri dalam perkahwinan (Blood & Wolfe 1960). Justeru itu, suami dan isteri akan merasa cukup sukar untuk secara sukarela menjawab soalan-soalan yang dikemukakan dengan jujur. Lagipun, pelajar univervisti sudahpun cukup dewasa, memahami dan matang untuk menjawab isu-isu ini secara lebih objektif daripada ibubapa mereka (Kumagai & Straus 1983). Apatah lagi isu ini diketengahkan kepada masyarakat Malaysia yang mendokongi nilai-nilai ketimuran.

Kaedah Penyelidikan

Responden telah diminta untuk mengenalpasti suatu sumber atau peristiwa konflik di antara ibu dan bapa mereka dalam tempoh tiga tahun kebelakangan ini. Setelah itu suatu siri 14 persoalan dalam soalselidik CTS telah dikemukakan kepada mereka yang mana kemungkinan dilakukan oleh ibubapa mereka merujuk kepada konflik tersebut. Persoalan-persoalan (item) yang dikemukakan meningkat dari segi susunan kepaksaan bermula dari item A kepada item terakhir N.

Responden menjawab mengikut skala Likert daripada "0" (tidak pernah) kepada "5" (sangat kerap). Tiga mod menangani konflik (Straus 1979) telah dirujuk iaitu pemberian alasan (item A-D); penyerangan lisan (item E-H) dan keganasan (item I-N).

Analisis Data

Analisis faktor, analisis item dan ujian kebolehpercayaan dilaksanakan melalui pakej SPSSX (Norusis 1990). Ujian pengukuhan lain yang turut digunakan ialah ujian korelasi berganda.

Penemuan dan perbincangan

Struktur Faktor CTS

Kaedah yang digunakan untuk analisis ini ialah analisis faktor menggunakan putaran varimax seperti yang dikomputasi oleh pakej SPSSX (Norusis 1990). Factor loadings terhadap 14 item untuk suami kepada isteri dan isteri kepada suami di Malaysia telah diperhatikan. Ia kemudian telah dibandingkan dengan data Jepun, India dan Amerika yang ditunjukkan dalam penemuan Kumagai & Straus (1983). (Lihat Jadual 2).

JADUAL 2
Factor Loadings Terhadap Item-Item Yang Berkaitan Dengan Skala Taktik Konflik (CTS) oleh Suami dan Isteri : Common Factor Solution dengan menggunakan Varimax Rotatioan dan jumlah faktor yang dinyatakan sebagai tiga.

A. Malaysia

	Suami (n = 120)						Isteri (n=120)					
	Faktor			Faktor			Faktor			Faktor		
	Item	I	II	III	Item	I	II	III	Item	I	II	III
A	.08	-.22	.79 *		A	-.09	-.02	.77*				
B	.08	-.23	.76*		B	-.07	-.06	.78*				
C	-.05	.03	.58*		C	-.09	.19	.60*				
D	.27	.20	.32		D	.18	.14	.06				
E	.04	.62*	.07		E	-.01	.71*	.02				
F	.41	.72*	-.02		F	-.11	.76*	-.20				
G	-.01	.58*	-.19		G	.27	.41*	-.10				
H	.21	.62*	-.03		H	.12	.60*	-.15				
I	.47*	.35	-.11		I	.74*	.07	-.12				
J	.68*	.18	-.24		J	.76*	-.01	-.04				
K	.67*	.29	-.02		K	.78*	-.04	-.05				
L	.66*	.26	-.04		L	.82*	-.01	-.02				
M	.62*	.23	-.16		M	.68*	-.01	-.12				
N	.63*	.03	.02		N	.80*	-.03	.01				

B. Jepun

Suami (n = 344)				Isteri (n=332)			
Faktor				Faktor			
Item	I	II	III	Item	I	II	III
A	-.01	.07	.91*	A	-.03	.23	.86*
B	-.01	.04	.88*	B	.03	.07	.91*
C	.16	.43*	.41	C	.17	.58*	.33
D	.25	.27	.42*	D	.33	.49	.26
E	.14	.66*	.21	E	.13	.67*	.22
F	.40	.73*	.04	F	.30	.66*	.06
G	.29	.73*	.04	G	.17	.79*	-.02
H	.38	.62*	-.11	H	.39	.62*	-.02
I	.71*	.36	.02	I	.89*	.23	-.01
J	.84*	.29	-.05	J	.88*	.18	-.01
K	.80*	.30	.02	K	.87*	.21	.06
L	.82*	.26	.03	L	.79*	.22	.08
M	.85*	.28	.04	M	.81*	.24	.00
N	.89*	.12	.15	N	.88*	.24	.07

C. India

Suami (n = 155)				Isteri (n=120)			
Faktor				Faktor			
Item	I	II	III	Item	I	II	III
A	.08	-.02	.88*	A	-.01	.01	.92*
B	.07	.08	.96*	B	-.04	.06	.90*
C	.07	.13	.46*	C	.19	.23	.44*
D	-.04	.35	.23	D	.51*	.25	.19
E	.61*	.04	.24	E	.02	.60*	.16
F	.85*	.32	-.03	F	.35	.65*	-.03
G	.59*	.02	.14	G	.28	.55*	-.01
H	.55*	.07	-.13	H	.26	.61	.22
I	.59*	.39	-.10	I	.73*	.44	.07
J	.59*	.30	-.15	J	.53*	.02	-.09
K	.42	.60*	.08	K	.33*	.21	-.09
L	.22	.77*	.04	L	.83*	.35	.13
M	.41	.79*	-.01	M	.89*	.10	.04
N	.46	.76*	-.06	N	.95*	.22	.12

D. Amerika – Otsego

Suami (n = 70)				Isteri (n=69)			
Item	Faktor			Item	Faktor		
	I	II	III		I	II	III
A	-.15	-.14	.85*	A	-.26	-.06	.63*
B	-.13	-.33	.81*	B	-.22	-.17	.86*
C	.01	.26	.60*	C	.04	.23	.48*
D	.52	.43	.14	D	.24	.47*	.06
E	.16	.70*	.07	E	.06	.53*	.04
F	.25	.68*	-.25	F	.37	.69*	-.22
G	.11	.74*	-.04	G	.15	.68*	.07
H	.29	.63*	-.19	H	.21	.71*	-.03
I	.86*	.14	-.15	I	.77*	.37	-.20
J	.92*	.27	-.09	J	.71*	.49	-.13
K	.90*	.11	-.12	K	.86*	.27	-.20
L	.89*	.23	-.05	L	.89*	.23	-.06
M	.94*	.17	-.06	M	.89*	.20	-.13
N	.93*	.18	-.06	N	.88*	.15	-.13

D. Amerika – Data Asal Straus

Suami (n = 385)				Isteri (n=385)			
Item	Faktor			Item	Faktor		
	I	II	III		I	II	III
A	-.23	-.16	.84*	A	-.06	-.01	.89*
B	-.19	-.30	.82*	B	-.08	-.18	.83*
C	.08	.00	.59*	C	-.04	.21	.48*
D	.08	.13	.33*	D	.05	.34	.18
E	.11	.57*	.19	E	-.01	.66*	.12
F	.19	.82*	-.10	F	.17	.76*	-.11
G	.08	.61*	.08	G	.12	.68*	-.04
H	.20	.64*	-.12	H	.29	.64*	-.07
I	.72*	.22	-.15	I	.76*	.20	-.04
J	.78*	.26	-.14	J	.77*	.25	-.15
K	.93*	.07	-.03	K	.91*	.03	.01
L	.85*	.17	-.12	L	.89*	.14	-.02
M	.92*	.14	-.06	M	.90*	.12	-.05
N	.77*	.05	.04	N	.85*	.03	-.01

* menunjukkan factor loading tertinggi bagi setiap item.

Apabila digabungkan *factor loadings* untuk responden suami kepada isteri, dan isteri kepada suami (Jadual 2A), kami memperolehi 3 skala taktik yang berbeza. Faktor I menunjukkan skala keganasan (jarak .68 - .82), Faktor II menunjukkan skala penyerangan lisan (jarak .41 - .76) dan Faktor III menunjukkan skala pemberian alasan (jarak .60 - .78) bagi pengukuran taktik konflik isteri kepada suami. Manakala data suami kepada isteri, Faktor I skala keganasan berada di antara .47 - .68, Faktor II skala penyerangan lisan .58 - .72, dan skala pemberian alasan Faktor III berada di antara .58 - .79. *Factor loadings* data Malaysia menunjukkan persamaan dengan data kajian asal Straus (1974a). (Lihat Jadual 2E).

Jika dibandingkan dengan data Jepun, India dan Amerika (Jadual 2B, 2C dan 2D), menunjukkan pada setiap budaya, kita masih mempunyai 3 skala taktik konflik pada setiap kumpulan. Kecuali data India, suami kepada isteri, faktor I adalah skala penyerangan lisan manakala Faktor II menunjukkan skala pengukuran keganasan. Manakala yang lain-lain Faktor 1 – skala keganasan, Faktor 2 – skala penyerangan lisan dan Faktor III – skala pemberian alasan.

Sekiranya diambil .40 sebagai panduan penentu kekuatan *factor loadings*, item D tidak menunjukkan kekuatan faktor yang boleh diterima, malah bercampur-campur pada data tertentu. Dilihat kepada perkara yang diukur pada item tersebut, alasan yang dapat dikemukakan ialah, budaya Asia amat kurang menginginkan orang luar mencampuri urusan rumahtangga mereka. Malah ia dikatakan sebagai suatu keaiban kalau orang luar mengetahui konflik suami-isteri mereka. Lantaran itu, terpulanglah kepada penyelidik untuk memakai atau membuang item ini dari pengukuran skala taktik.

Sebagai kesimpulan, skala taktik konflik Straus ini boleh mengukur apa yang ingin diukur pada budaya Malaysia dalam konteks konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri. Item-item pengukuran taktik konflik ini adalah berdamping dengan konstruk yang dikemukakan dengan baik sekali. Dapat dirumuskan di sini bahawa skala taktik konflik Straus ini dapat digunakan untuk kajian-kajian silang budaya mengenai bidang konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri. Dalam masa yang sama, terjemahan CTS dalam bahasa Melayu ini dapat mengatasi isu identiti fenomenal dan kesaksamaan konseptual. Skala taktik

Apabila digabungkan *factor loadings* untuk responden suami kepada isteri, dan isteri kepada suami (Jadual 2A), kami memperolehi 3 skala taktik yang berbeza. Faktor I menunjukkan skala keganasan (jarak .68 - .82), Faktor II menunjukkan skala penyerangan lisan (jarak .41 - .76) dan Faktor III menunjukkan skala pemberian alasan (jarak .60 - .78) bagi pengukuran taktik konflik isteri kepada suami. Manakala data suami kepada isteri, Faktor I skala keganasan berada di antara .47 - .68, Faktor II skala penyerangan lisan .58 - .72, dan skala pemberian alasan Faktor III berada di antara .58 - .79. *Factor loadings* data Malaysia menunjukkan persamaan dengan data kajian asal Straus (1974a). (Lihat Jadual 2E).

Jika dibandingkan dengan data Jepun, India dan Amerika (Jadual 2B, 2C dan 2D), menunjukkan pada setiap budaya, kita masih mempunyai 3 skala taktik konflik pada setiap kumpulan. Kecuali data India, suami kepada isteri, faktor I adalah skala penyerangan lisan manakala Faktor II menunjukkan skala pengukuran keganasan. Manakala yang lain-lain Faktor 1 – skala keganasan, Faktor 2 – skala penyerangan lisan dan Faktor III – skala pemberian alasan.

Sekiranya diambil .40 sebagai panduan penentu kekuatan *factor loadings*, item D tidak menunjukkan kekuatan faktor yang boleh diterima, malah bercampur-campur pada data tertentu. Dilihat kepada perkara yang diukur pada item tersebut, alasan yang dapat dikemukakan ialah, budaya Asia amat kurang menginginkan orang luar mencampuri urusan rumahtangga mereka. Malah ia dikatakan sebagai suatu keaiban kalau orang luar mengetahui konflik suami-isteri mereka. Lantaran itu, terpulanglah kepada penyelidik untuk memakai atau membuang item ini dari pengukuran skala taktik.

Sebagai kesimpulan, skala taktik konflik Straus ini boleh mengukur apa yang ingin diukur pada budaya Malaysia dalam konteks konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri. Item-item pengukuran taktik konflik ini adalah berdamping dengan konstruk yang dikemukakan dengan baik sekali. Dapat dirumuskan di sini bahawa skala taktik konflik Straus ini dapat digunakan untuk kajian-kajian silang budaya mengenai bidang konflik dalam keluarga dan keganasan hubungan suami isteri. Dalam masa yang sama, terjemahan CTS dalam bahasa Melayu ini dapat mengatasi isu identiti fenomenal dan kesaksamaan konseptual. Skala taktik

konflik Straus juga mengesahkan kegunaannya pada masa kini dalam konteks skop meta-analisis pada kajian.

Ujian Kebolehpercayaan CTS

Ujian kebolehpercayaan keseimbangan dalaman juga telah dilaksanakan terhadap CTS ini. Analisis *reliability coefficients* item telah dikomputasikan untuk melihat korelasi setiap item-item tersebut. Penemuan telah dirumuskan di dalam Jadual 3 dengan membandingkan dengan responden Jepun, India, Amerika (Otsego) dan data kajian asal Straus (1074a) :

JADUAL 3
Kebolehpercayaan
Keseimbangan
Dalaman
Taktik Konflik
Untuk 5
kumpulan
responden.

Indeks Taktik Konflik	Korelasi item-total (r)			
	Jarak		Alpha	
	Suami	Isteri	Suami	Isteri
Data Malaysia				
Pemberian alasan	.73-.75	.75-.79	.75	.76
Penyerangan lisan	.73-.75	.73-.76	.74	.74
Keganasan	.73-.75	.74-.76	.74	.74
Data Jepun				
Pemberian alasan	.60-.88	.62-.87	.75	.75
Penyerangan lisan	.68-.86	.54-.84	.79	.76
Keganasan	.86-.93	.87-.93	.90	.90
Data India				
Pemberian alasan	.39-.91	.50-.87	.72	.74
Penyerangan lisan	.68-.85	.63-.76	.76	.71
Keganasan	.76-.92	.55-.93	.86	.79
Data Amerika (Otsego)				
Pemberian alasan	.37-.84	.39-.75	.70	.65
Penyerangan lisan	.53-.82	.63-.83	.73	.73
Keganasan	.91-.97	.88-.94	.95	.92
Data Amerika (asal)				
Pemberian alasan	.53-.82	.52-.78	.74	.70
Penyerangan lisan	.47-.85	.44-.81	.73	.70
Keganasan	.79-.91	.84-.91	.87	.88

Ujian *reliability coefficients* terhadap responden Malaysia, Jepun, India, Amerika-Otsego dan Amerika-Straus mempunyai persamaan di antara satu sama lain. Data Malaysia kelihatan sederhana dari segi *coefficients* tetapi mempunyai agihan yang agak hampir di antara kesemua taktik konflik berbanding dengan yang lain. Skor alpha bagi responden Malaysia (suami dan isteri) adalah .7515 tanpa perlu membuang atau mengubahsuai mana-mana item.

Walau bagaimanapun, data Malaysia mempunyai *reliability coefficients* yang agak rendah pada taktik keganasan secara berbandingnya. Namun, data tersebut sudah menunjukkan tahap kebolehpercayaan yang memadai untuk menggunakan pengukuran CTS ini dalam mengukur taktik keganasan. Lagipun, walaupun CTS diberi penekanan terhadap pengukuran taktik keganasan dalam konflik, data Malaysia menunjukkan bahawa ia adalah kukuh untuk mengukur taktik-taktik konflik pemberian alasan dan penyerangan lisan juga.

Pengujian teori

Jadual 4 merumuskan pola keseluruhan taktik penyelesaian konflik dalam empat masyarakat. Data yang dibentangkan berkisar kepada min, *standard deviation* dan korelasi *zero-order* untuk indeks taktik penyelesaian konflik suami dan isteri (lihat Jadual 4).

Pola keseluruhan taktik konflik menyerupai di antara satu sama lain di dalam keempat-empat budaya tersebut. Pada asasnya, taktik konflik pemberian alasan amat kerap digunakan, diikuti dengan penyerangan lisan. Keganasan amat kurang digunakan dalam keempat-empat budaya tersebut. Tegasnya, data dapat menunjukkan pola asas yang selari dalam pengurusan konflik oleh masyarakat sejagat, dalam konteks suami-isteri.

Pasangan suami-isteri Amerika lebih kerap menggunakan taktik pemberian alasan dan diikuti oleh pasangan Malaysia, berbanding dengan pasangan Jepun dan India. Mengenai taktik keganasan pula, pasangan Malaysia lebih kerap menggunakannya berbanding dengan pasangan Jepun dan India. Pasangan Amerika mempamirkan kecenderungan yang paling tinggi menggunakan keganasan sebagai taktik penyelesaian konflik.

JADUAL 4
Min, Sisihan
Lazim dan
Korelasi
Zero-Order
Untuk Indeks
Taktik
Penyelesaian
Konflik Suami
dan Isteri.

	Suami kepada isteri				Isteri kepada suami				Korelasi Suami-isteri	
	r				r					
	X	SD	PL	GAN	X	SD	PL	GAN		
A. Data Malaysia (Suami n=120; Isteri n=120)										
Pemberian Alasan	8.93	3.66	.03	-.06	9.34	3.68	.02	-.03	.64*	
Penyerangan Lisan	5.58	3.86		.41*	6.05	4.24		.38*	.78*	
Keganasan	1.49	2.93			0.84	2.31			.55*	
B. Data Jepun (Suami n=370; Isteri n=369)										
Pemberian Alasan	6.25	5.97	.30*	.21*	6.84	6.10	.42*	.26*	.87*	
Penyerangan Lisan	3.65	5.15		.64*	3.10	4.53		.55*	.83*	
Keganasan	1.37	4.22			0.67	2.90			.72*	
C. Data India (Suami n=204; Isteri n=161)										
Pemberian Alasan	4.96	5.44	.13	.00	5.67	5.52	.26*	.14	.91*	
Penyerangan Lisan	2.35	3.83		.61*	2.35	3.55		.54*	.77*	
Keganasan	0.80	2.80			0.42	1.76			.76*	
D. Data Amerika & Otsego (Suami n=76; Isteri n=76)										
Pemberian Alasan	9.60	6.17	-.11	-.03	11.16	5.35	.02	-.16	.63*	
Penyerangan Lisan	6.61	6.33		.57*	6.83	6.06		.60*	.72*	
Keganasan	2.47	6.09			2.37	5.61			.93*	

* signifikan p<.01
SD - Sisihan Lazim
PL - Penyerangan Lisan
GAN - Keganasan

Dalam semua responden yang dikaji, isteri lebih kerap menggunakan taktik pemberian alasan berbanding dengan suami. Isteri juga lebih kerap menggunakan penyerangan lisan pada responden Malaysia dan Amerika. Keadaan sebaliknya berlaku pada responden Jepun dan India. Manakala suami dalam masyarakat yang dikaji kerap menggunakan taktik keganasan berbanding dengan isteri. Skor min untuk skala keganasan adalah lebih tinggi dalam responden Amerika dan paling rendah dalam responden India untuk kedua-dua suami-isteri.

Penelitian terhadap skor kekerapan taktik keganasan dan penyerangan lisan, adalah didapati bahawa budaya memberi

kesan kepada tahap penggunaan taktik konflik dalam setiap budaya. Adalah sesuai dinyatakan di sini bahawa penemuan kajian ini mencerminkan juga kedudukan budaya dalam setiap masyarakat yang dikaji, iaitu budaya masyarakat Amerika yang mencurah perasaan (*expressive*) masyarakat Malaysia yang sederhana (*moderate*), masyarakat Jepun yang pendiam (*reserved*) dan masyarakat India yang tidak suka pada keganasan (*non-violent*). Merujuk kepada masyarakat Malaysia, kedudukan integratif tiga kumpulan etnik terbesar turut mempengaruhi masyarakat yang sederhana dalam konteks penyelesaian konflik.

Berasaskan keputusan ujian korelasi di antara suami dan isteri (Jadual 3), adalah didapati bahawa keputusan korelasi tersebut adalah memadai dan signifikan pada $p < .01$. Hubungan yang terendah ialah mengenai taktik keganasan dikalangan suami-isteri Malaysia pada tahap .55. Namun demikian korelasi itu adalah memadai untuk menunjukkan hubungan yang mantap. Dapat dirumuskan bahawa taktik penyelesaian konflik di antara suami-isteri dalam empat masyarakat mempunyai hubungan yang rapat dengan teori prinsip keseimbangan.

Sebagai contoh, sekiranya suami (kerana kerap suami mempunyai skor yang lebih tinggi) adalah intelektual, maka isteri akan cuba menjadi intelektual di dalam pengurusan konflik mereka (Straus 1974a). Dibalikinya, isteri mempunyai tendensi untuk lebih agresif sekiranya suami bertindak ganas. Sebagai kesimpulan, tingkahlaku suami atau isteri adalah ditentukan dan/atau dipengaruhi oleh tingkahlaku sebaliknya oleh pasangan didalam keluarga tersebut.

Ujian korelasi juga digunakan untuk menguji kesesuaian pada teori *catharsis* dengan melihat kepada pola kegunaan taktik konflik pemberian alasan, penyerangan lisan dan keganasan. Teori *catharsis* ini melihat bahawa penyerangan lisan dilihat sebagai alternatif kepada keganasan fizikal dalam mana-mana masyarakat (Straus 1974a).

Hubungan korelasi di antara pemberian alasan dan keganasan adalah rendah (hanya pada pasangan Jepun yang menunjukkan signifikan $p < .01$). Pasangan Malaysia dan Amerika menunjukkan hubungan yang negatif pada kedua-dua suami dan isteri. Lantaran itu, penemuan merumuskan bahawa teknik atau taktik pemberian alasan dan keganasan dalam taktik penyelesaian konflik adalah berbeza.

Manakala skor hubungan korelasi pemberian alasan dan penyerangan lisan adalah lebih tinggi daripada hubungan korelasi pemberian alasan dan keganasan. Keputusan ini mencadangkan bahawa penyerangan lisan mengandungi elemen-elemen yang dapat dihubungkan atau pengembangan daripada taktik pemberian alasan. Walau bagaimanapun, suami pasangan Amerika melihat bahawa pemberian alasan dan penyerangan lisan merupakan taktik konflik yang berbeza.

Nilai korelasi di antara penyerangan lisan dan keganasan adalah memadai dan positif pada kesemua lapan kes yang diuji (signifikan pada $p < .01$). Ini menunjukkan bahawa wujud peluang dimana jika seseorang itu kerap menggunakan taktik penyerangan lisan, ada kemungkinan dia menggunakan keganasan sebagai taktik konflik. Secara teorinya, dapat dikatakan bahawa penyerangan lisan dan keganasan merupakan dua taktik konflik yang berhubungan di antara satu sama lain. Atas andaian bahawa teori "*catharsis*" ini benar; semakin tinggi skor pasangan terhadap taktik penyerangan lisan, semakin rendah skor pasangan terhadap kegunaan taktik keganasan. Walau bagaimanapun kajian ini, seperti juga kajian-kajian lepas tidak mencukupi untuk membuktikan penggunaan teori *catharsis* untuk penganalisaan keganasan hubungan suami isteri. Penemuan adalah sama dengan kajian awal Straus (1974a).

Penutup

Kajian ini adalah untuk aplikasi teori (Calder, Phillips & Tybout 1981), justeru ia menggunakan sampel yang *homogeneous*. Kajian juga mengenyahkan andaian bahawa penemuan boleh digeneralisasikan. Tidak dapat dibuat kesimpulan bahawa penemuan-penemuan merupakan fenomena masyarakat. Penyelidikan selanjutnya dicadangkan terhadap sampel yang berbeza dan/atau sampel yang lebih mewakili adalah diperlukan.

Sumbangan utama kajian ini adalah untuk menilai kebolehpercayaan CTS pada sampel Malaysia. Penyelidik tidak dapat berkeyakinan bahawa ada kesahan CTS kerana pengukuran yang lebih menyeluruh perlu dilaksanakan (Campbell & Fishe 1959; Long 1983). Kebolehpercayaan adalah perlu tetapi tidak mencukupi. Setidak-tidaknya kajian ini

mengenengahkan kepada penyelidik samada tahap kesesuaian dari segi *consistency* dapat dicapai dalam konteks antara budaya. Pencapaian penilaian kebolehpercayaan telah menunjukkan bahawa CTS dapat digunakan untuk kajian-kajian antara budaya walaupun bukti-bukti perbandingan tidak konklusif.

Mohd. Helmi Abd. Rahim & Mohd. Nizam Osman ialah pensyarah di Jabatan Komunikasi, Fakulti Sains Kemasyarakatan dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor Darul Ehsan, Malaysia.

Penulis

-
- Anderson b.W. 1967, On the Comparability of meaningful stimuli in cross-cultural research *Sociometry*, (June), : 124-136
- Back k.W. & Stycos J.M. 1959. *The Survey under Unusual Conditions : Methodological Facets of The Jamaica Human Fertility Investigation*, Monograph No. 1, Society of Applied Anthropology.
- Berriman G. 1962, Behind many masks : *Ethnography and impression management in a Himalayan village*, Monograph No. 4, Society of Applied Anthropology
- Blood R.O & Takeshita Y.J. 1964, Development of Cross-cultural Equivalence of measures of marital interaction for U.S.A. and Japan, *Transactions of the Fifth World Congress of Sociology*, 4, pp. 333-344
- Blood R.O. & Wolfe D.M. 1960, *Husbands and Wives : The Dynamics of Married Living*, New York: The Free Press
- Coser, L.A. 1956. *The Functions of social conflict*, glencoe, III: Free Press.
- Casagrande J.B. 1954. The problems of translation *International Journal of American Linguistics*, 20 : 335-340
- Calder B.J., Phillips L.W. & Tybout A.M. 1981 Designing Research for application. *Journal of Consumer Research*, 8, 197-207
- Cohen J. *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, San Diego, CA : Academic Press.
- Campbell D.T. & Fiske D.W. 1959. Convergent and discriminat validation by the Multitrait-Multimethod Matrix, *Psychological Bulletin*, 56, 2 : 81-105.
- Deutsch M 1969. Conflicts : Productive and destructive, *Journal of Social Issues*, 25, 7-41
- Duijker H.C. 1955, Comparative Research in Social Science with special reference to attitude research, *International Social Science Bulletin*, 7 : 335-340
- Ervin S. & Bower R.T. 1953 Translation Problem in International Surveys , *Public Opinion Quartely*, Winter, 595-604.

Rujukan

- Gelles R.J. & Straus M.A. 1979 Determinants of violence in the family : Toward a theoretical integration in Burr W.R., Hill R., Nyc F.I. & Reiss L. (eds) *Contemporary Theories About the Family* New York : The Free Press.
- Kumagai F. & Straus M.A. 1983. Conflict Resolution Tactics in Japan, India and the USA, *Journal of Comparative Family Studies*, Vol. 14, No. 3 ; 377-392
- Kerlinger F.N. 1986. *Foundations of behavioral research* (3rd .ed) Orlando FI : Holt, Rinehart & Winston
- Long J.S. 1983 Confirmatory Factor Analysis : A Preface to LISREL, Beverly Hills, CA : Sage Publications.
- Nik Rahimah N.Y. & Ismail R. 1992 Reliability Assessment for Cross-cultural Measurement Comparability *Jurnal Pengurusan*, 11 : 15-24
- Norusis M.J. 1990. SPSS Base System User s Guide. Chicago IL : SPSS Inc.
- Phillips H.P. 1959, Problems of translation and meaning in fieldwork, *Human Organization*, 18 : 184-192.
- Straus M.A. 1979, Measuring Intrafamily Conflict and Violence : The Conflict Tactics (CT) Scales, *Journal of Marriage and the Family* (February), 75-88.
- Steinmetz S.K. & Straus M.A. 1974. *Violence in the Family*. New York : Harper & Row.
- Straus M.A. 1974a Leveling, civility and violence in the family . *Journal of Marriage and the Family*, (February), 442-445.
- Straus M.A. 1974b Cultural and social organizational influence on violence between family members in Prince R. & Barrier D. (eds) *Configuration : Biological and Cultural Factors in and family life*, Lexington, Mass : Lexington Books.
- Straus M.A. 1976 Sexual inequality, cultural norms and wife-beating *Victimology*, 1, (Spring), 54-76.
- Straus M.A. 1977a A Sociological perspective on the prevention and treatment of wife beating in Roy M. *Battered Women*, New York : Van Nostrand-Reinhold
- Straus M.A. 1977b, Societal morphogenesis and intrafamily violence in cross-cultural perspective , *Annual of the New York Academy of Science*, 285 : 719-730
- Straus M.A. Gelles R.J. & Steinnetz S.K. 1980. Behind Closed Doors : Violence in the American Family, New York : Doubled/Anchor.
- Straus M.A. 1969. Phenomenal Identity and Conceptual Equivalence of Measurement in Cross-National Comparative Research *Journal of Marriage and the Family*, (May), : 233-239
- Sprey J. 1972 Family Power Structure : A Critical comment, *Journal of Marriage and the Family*, 33, May : 722-733
- Verba S. 1971 Cross-national survey research : The problem of credibility in Vallier I. (ed) *Comparative Methods in Sociology*, Berkeley : University of California Press.